

Hallintotieteiden tutkinto-ohjelman valintakoe 1.6.2022, klo 12-16

TAMPEREEN YLIOPISTO JA

VAASAN YLIOPISTO

Valintakoeohjeet ja tehtävät

YLEISTÄ

Aika

Valintakoe kestää neljä tuntia kokeen aloitushetkestä lukien.

Paikka

Kukin kokeeseen osallistuva kirjoittaa kokeen siinä salissa, johon hänet on etukäteen sijoitettu. Ainoastaan kokeen valvoja voi määrätä osallistujan siirtymään toiseen saliin.

Valvonta

Salissa olevien valvojen antamia ohjeita on noudatettava. Tarvittaessa voit kutsua valvojan luoksesi nostamalla kätesi.

Sinulla saa olla mukana kirjoitusvälineet, henkilöllisyystodistus ja pienet eväät. Yksi korkillinen juomapullo sallitaan. Erilaisten sähköisten viestimien käyttö on kielletty. Vilpinteko johtaa koesalista poistamiseen ja koko kokeen hylkäämiseen. Tämän vuoksi on syytä pitää katse tiukasti omassa paperissa väärinkäsitysten välttämiseksi.

Liikkuminen ja poistuminen

Kokeen aikana jokaisen on istuttava paikallaan. Koesalista saa poistua aikaisintaan klo 12.30. Salista pääsee kokeen aikana käymään wc:ssä (klo 12.30 jälkeen) valvojan valvonnassa. Salista poistuttuasi ja koepaperit palautettuasi et voi enää jatkaa valintakokeeseen vastaamista. Kaikki jaettu materiaali on palautettava salista poistuttaessa.

Kaikki valintakoepaperit on palautettava (myös tyhjät ja vaillinaiset vastauspaperit). Koesalista et saa viedä mukanasiasi mitään aineistoja.

Todistus kokeeseen osallistumisesta

Esimerkiksi asevelvollisuuttaan suorittavat voivat pyytää koesalin valvojalta todistuksen kokeeseen osallistumisestaan.

PISTEYTYS

Koetyyppi

Kokeessa on 8 tehtävää, joista tehtävä 1 koostuu yhteensä 30:stä oikein/väärin -väittämästä. Tehtävät 2-8 ovat määrittely- ja esseetehtäviä, joille on varattu tehtäväkohtaiset vastausalueet erillisiin vastauspapereihin (aineistokoe). Tehtävät koskevat tehtävänannossa määriteltyjä valintakoeteoksen ja/tai kokeessa jaetun aineiston artikkeleita.

Pistelasku

Valintakokeessa voi saada enintään 60 pistettä (teoksen kysymykset max. 30 pistettä, aineisto-osion kysymykset max. 30 pistettä). Oikein/väärin -väittämien oikeasta vastauksesta annetaan +1 piste, väärästä vastauksesta -0,5 ja tyhjästä 0 pistettä. Vastaamatta jättäminen ei vähennä pisteitä eikä sitä ole rajoitettu. Aineistokoe arvostellaan vain valintakoeteokseen perustuvassa koeosiossa parhaiten

suoriutuneelta kolmannekselta, kuitenkin vähintään 350 hakijalta. Määrittely- ja esseetehtävien yhteydessä on mainittu tehtävän maksimipistemäärä. Näistä tehtävistä ei anneta miinus pisteitä.

VASTAAMISEN TEKNIikka

Kokeessa jaettavat paperit:

- valintakoeohjeet ja kysymykset (6 sivua, kaksi sivua/paperi)
- valintakoeaineisto (sivut 1-8, kaksipuoleinen moniste)
- vastauslomake
- vastauspaperit (6 sivua, yksipuolinen moniste)
- suttupaperi (**paperi, johon tehtyjä merkintöjä ei arvostella!**)

Tarkista, että materiaalissa on kaikki sivut tallella.

Vastauspaperit

Kirjoita vastauspapereiden jokaiselle sivulle **selvästi** sukunimesi ja kaikki etunimesi ja henkilötunnuksesi.

Vastauslomake

Kirjoita lomakkeeseen nimesi ja merkitse henkilötunnuksesi lomakkeella kerrotun ohjeen mukaisesti. Henkilötunnuksen voit tarkistaa mukanas olevasta henkilöllisyystodistuksesta.

Kirjaa vastauksesi kysymyksiin ensin valintakoeohje- ja tehtäväpapereille. **Merkitse vastauksesi vastauslomakkeelle vasta kun olet varma vastauksestasi. Koe arvostellaan vain vastauslomakkeeseen ja vastauspapereihin tehtyjen merkintöjen perusteella.**

Vastauslomake luetaan optisesti. **Rastita** kunkin kysymyksen osalta sitä vaihtoehtoa vastaava ruutu, jonka katsot olevan vastausohjeen mukainen oikea vastaus. Tee vastausmerkinnät kuulakärkikynällä tai pehmeällä lyijykynällä. Kun haluat olla vastaamatta kysymykseen, jätä ruudut tyhjäksi.

Älä tee vastauslomakkeelle ylimääräisiä merkintöjä. Kaikki merkinnät on tehtävä huolellisesti ja selvästi. Mikäli kysymykseen on kirjattu useita vastausvaihtoehtoja tai merkintä on epäselvä, tulkitaan vastaus vääräksi. **Lue tarkat vastausohjeet vastauslomakkeelta.** Mikäli et voi kirjata vastaustasi selvästi tai joudut kumittamaan jo merkitsemäsi vastauksen ja lomake jää epäsiistiksi, pyydä valvojilta uusi vastauslomake. Merkitse uudelle lomakkeelle koko nimesi ja henkilötunnuksesi.

Suttupaperi

Kokeessa jaetaan suttupaperi muistiinpanoja varten. **Suttupaperille kirjoitettuja vastauksia ei arvostella!** Hakija voi pyytää valvojalta lisää suttupaperia kokeen aikana.

Valintakoeteokseen perustuvat tehtävät

Valintakoeteokseen perustuva **tehtävä 1** koostuu oikein/väärin –väittämistä (väittämät 1-30). Kirjaa lopulliset vastauksesi sivulla kaksi (2) esitetyn ohjeistuksen mukaisesti **erilliselle vastauslomakkeelle**. Luonnostelee vastauksesi ensin tähän tehtäväpaperiin.

Tehtävä 1.

Väittämät 1–6 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin ”Julkisen toiminnan luonne ja sen uudistamisen tavat”.

1. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältävät tehtävät voidaan antaa Suomessa myös muille kuin viranomaisille.
2. Sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden turvaaminen kuuluu valtion perustehtäviin.
3. Uusi julkishallinto (NPA) -ajattelussa valtion rooli on hajaantunut.
4. Byrokratian periaatteen mukaisesti viranhaltijat voidaan valita vaaleilla tehtävänsä.
5. Uusi julkisjohtaminen (NPM) -ajattelussa pyritään epäsuoraan valvontaan, mikä mahdollistaa markkinatyypisten mekanismien käytön julkisten palveluiden tarjoamisessa.
6. Uuden julkisen hallinnan ajattelun mukaan esim. kestävään kehitykseen liittyviä haasteita pyritään ratkaisemaan julkishallinnossa yhteistyössä järjestöjen ja yritysten kanssa.

Väittämät 7–12 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin ”Eurooppalaisen oikeusvaltion kehitys, nykytila ja tulevaisuus” ja ”Virkavastuu kansalaisten luottamusta turvaamassa”.

7. Oikeusvaltiossa samanaikaisesti sekä rajoitetaan että turvataan demokraattista päätöksentekoa.
8. Suomessa vuonna 1995 toteutettuun perusoikeusuudistukseen sisältyi myös viranomaisten päätösten lainmukaisuutta valvovan korkeimman hallinto-oikeuden perustaminen.
9. Suomen perustuslaki antaa tuomioistuimille toimivallan jättää yksittäistapauksissa soveltamatta EU-oikeuden säännöstä, mikäli se on kansallisen lainsäädännön kanssa ristiriidassa.
10. Julkisen vallan käyttöä on muun muassa yksipuolinen yksityisten etuihin ja oikeuksiin puuttuminen.
11. Virkamiehen vastaanottama lahja saattaa heikentää luottamusta viranomaistoiminnan tasapuolisuuteen.
12. Virkasuhteessa olevan virkamiehen tai viranhaltijan irtisanomisessa käytetään kokonaisarviointia, jossa huomioidaan muun muassa rikoksen laatu, viranhaltijan asema ja hänen asennoituminen tekoonsa.

Väittämät 13–18 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin ”Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa”.

13. Vanhuspalvelujen tuloksellisuus on kaikissa sellaisissa tilanteissa heikentynyt, jos palveluissa hoidetaan sama määrä potilaita kuin aiemmin ja samalla kustannukset ovat aiempaa korkeammat.
14. Julkis-yksityisten hankkeiden prosesseille määritettävä arvo vaatii myönnytyksiä julkisen ja yksityisen sektorin mittareiden kesken.
15. Fiskaalisen federalismin mukaan vakauttamis- ja tulonjakopolitiikka tulisi olla hajautettua.
16. Hinnan tai kustannuksen määrittäminen on moraalinen kannanotto.
17. Kun tarkastellaan valtio-oikeushenkilön taloutta, tarkastellaan myös valtion omistamien yhtiöiden taloutta.
18. Valtion erityistehtäviä toteuttavissa yhtiöissä tavoitteena on, että toiminta on kannattavaa.

Väittämät 19–24 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin ”Local and regional development thinking and its evolution in Finland” ja ” Alueiden resilienssi 2020-luvun maailmassa”.

19. ”Alueella” ei ole tiettyä ennalta määritettyä kokokriteeriä, vaan sen piirteet määrittyvät esimerkiksi toiminnallisin, hallinnollisin ja kulttuurisin perustein.
20. Perinteinen, laaja-alaisiin infrastruktuurihankkeisiin keskittynyt alueiden kehittämisselitys on auttanut houkuttelemaan investointeja taantuneille alueille ja onnistunut siten vähentämään niiden eriarvoisuutta.
21. ”Glokalisatio” (eng. ”glocalization”) viittaa prosessiin, jossa talouden maailmanlaajuiset voimat ovat heikentäneet paikallisia talouksia ja niiden välisten verkostojen merkitystä.
22. Eriarvoisuuden torjunta ja biodiversiteetin turvaaminen sisältyvät Suomen nykyisiin alueellisen kehittämisen tavoitteisiin.
23. Pohjanmaan kasvava ympäristötietoisuus on valjastettu sen aluetalouden voimavaraksi, minkä johdosta resilienssi merkitsee koko maakunnan vähähiilisyttä edistävien teollisten innovaatioiden muuntojoustavuutta.
24. Korkeakouluilla on keskeinen rooli nostettaessa vahvojen alueiden resilienssiä, koska niiden alueellisiin tehtäviin kuuluu työpaikkojen luominen kasvualueille.

Väittämät 25–30 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin ”Kestävyysmurros visiona, politiikkana ja toimintana: aluetieteen ja ympäristöpolitiikan näkökulmia”.

25. Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen ovat toisistaan riippumattomia ympäristöpoliittisia ongelmia.
26. Koska kestävä kehitys on itsessään normatiivinen eli hyvänä pidettävä päämäärä, sen saavuttamisen keinoista vallitsee laaja yksimielisyys.

27. Yhteiskehittäminen takaa kaikkien kaupunkilaisten tasavertaisen osallistumisen.
28. Planetaarisella urbanisaatiolla viitataan siihen, kun kaupunkien ympäristövaikutuksia ei enää voida tarkastella maantieteellisesti selvästi rajatulla alueella.
29. Kestävän liikenteen ja liikkumisen edistäminen sisältää kävelyyn, pyöräilyyn, joukkoliikenteeseen sekä henkilöautoiluun liittyviä toimia.
30. Kaupunkiseutujen kasvua ohjaavat globaalitalous ja kansallisen tason poliittiset päätökset.

Valintakoeteokseen ja/tai kokeessa jaettuun aineistoon perustuvat tehtävät

Määrittely- ja esseetehtäviin 2-8 tulee vastata erillisille vastauspapereille kullekin tehtävälle määrätyille riveille. Viivojen ulkopuolella olevaa tekstiä ei huomioida arvostelussa. Tehtävistä saatavat maksimipistemäärät mainitaan kunkin tehtävän yhteydessä. Näistä vastauksista ei anneta miinus pisteitä.

Tehtävä 2 perustuu valintakoeteoksen artikkeliin ”Virkavastuu kansalaisten luottamusta turvaamassa” (Karjalainen, Korhonen, Mäntylä & Widlund) ja/tai valintakokeessa jaettavaan **aineistoon 1**.

Tehtävä 2. (max. 6 p.)

Määrittele virkavastuun muodot lyhyesti artikkelin ”Virkavastuu kansalaisten luottamusta turvaamassa” pohjalta. Kerro lisäksi, voivatko virkavastuun eri muodot mielestäsi soveltua aineistossa 1 kuvattuun tapaukseen. Perustele vastauksesi lyhyesti. (6 p.)

Tehtävä 3 perustuu valintakoeteoksen artikkeliin ”Public Management and ethics” (Demmke) ja/tai valintakokeessa jaettavaan **aineistoon 1**.

Tehtävä 3. (max. 4 p.)

Demmke käsittelee artikkelissaan julkishallinnon reformien, erityisesti uuden julkisjohtamisen (*new public management*, NPM) eettisiä vaikutuksia. NPM-reformien on sanottu keskittyneen liikaa tuloksellisuuteen ja kulujen vähentämiseen, jolloin muut arvot ja periaatteet ovat jääneet sivurooliin. Kerro Demmken artikkelin pohjalta, millä perusteilla NPM-reformien voidaan katsoa olleen pettymyksiä (mainitse vähintään kolme asiaa). Kerro lisäksi yksi esimerkki aineiston 1 tapauksen pohjalta, joka mielestäsi ilmentää jotakin Demmken mainitsemista, pettymystä aiheuttaneista reformien seurauksista (4 p)

Tehtävät 4 ja 5 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin ”Hyvinvoinnin johtaminen” (Jalonen, Virtanen & Pernaa) ja/tai valintakokeessa jaettavaan **aineistoon 2**.

Tehtävä 4. (max. 5 p.)

Määrittele valintakoeteoksen artikkeliin ”Hyvinvoinnin johtaminen” pohjautuen lyhyesti

- a) palveluperusteinen toimintalogiikka (*service dominant logic*) (2p.)
- b) keinot, joilla suomalaista sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestelmää ohjataan (3 p.)

Tehtävä 5. (max. 5 p.)

Pohdi aineistossa 2 kuvatun OECD-raportin tuloksia valintakoeteoksen artikkelissa ”Hyvinvoinnin johtaminen” esiin nostettujen, kansalaisten osallistumiseen liittyvien teemojen valossa. (5 p.)

Tehtävät 6–8 liittyvät valintakoeteoksen artikkeleihin ”Kestävyyismurros visiona, politiikkana ja toimintana: aluetieteen ja ympäristöpolitiikan näkökulmia” (Enne, Häkli, Jokinen, Kuusisto, Laine, Leino, Nygren & Willman), ”Alueiden resilienssi 2020-luvun maailmassa” (Luoto, Mäenpää & Kalliomäki) ja/tai valintakokeessa jaettavaan **aineistoon 3**.

Tehtävä 6. (max. 4 p)

- a) Määrittele käsite *kestävyyismurros* valintakoeteoksen artikkelin ”Kestävyyismurros visiona, politiikkana ja toimintana: aluetieteen ja ympäristöpolitiikan näkökulmia” pohjalta. (2 p)
- b) Määrittele käsite *alueiden resilienssi* valintakoeteoksen artikkelin ”Alueiden resilienssi 2020-luvun maailmassa” pohjalta. (2 p)

Tehtävä 7. (max 4 p.)

Miten osallisuus vaikuttaa alueiden resilienssiin? Yhdistä vastauksessasi valintakoeteoksen artikkelin ”Alueiden resilienssi 2020-luvun maailmassa” ja annetun aineiston 3 näkökulmia. (4 p.)

Tehtävä 8. (max. 2 p.)

Vertaile aineiston 3 kuvioita 1 ja 2. Minkälaista ristiriitaa on havaittavissa kuntien osallistamisen tavoissa verrattuna siihen, mitä osallistamistapoja kuntalaiset pitävät vaikuttavina? (2 p.)